

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 704/2013-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť L. Č., t. č. vo výkone trestu a väzby, zastúpeného Advokátskou kanceláriou T., s. r. o., Š., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. T. T., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 43/2012 a jeho uznesením z 3. decembra 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 192/2012 a jeho uznesením zo 6. decembra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. Č. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2013 doručená sťažnosť L. Č., t. č. vo výkone trestu a väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou T., s. r. o., Š., konajúcou prostredníctvom konateľa

a advokáta JUDr. T. T., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 43/2012 a jeho uznesením z 3. decembra 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 192/2012 a jeho uznesením zo 6. decembra 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obvinený zo spáchania pokračujúceho obzvlášť závažného zločinu vydierania v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 189 ods. 1 a ods. 3 písm. b) Trestného zákona, pričom je stíhaný väzobne od 17. januára 2012 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Dňa 13. júla 2012 podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave okresnému súdu v uvedenej trestnej veci na sťažovateľa obžalobu, pričom vec bola elektronickou podateľňou pridelená sudcovi M. K., ktorý však oznámil skutočnosti zakladajúce dôvody na jeho vylúčenie z rozhodovania tejto veci a požiadal, aby bol z rozhodovania trestnej veci sťažovateľa vylúčený. Následne bola trestná vec sťažovateľa elektronickou podateľňou pridelená sudkyňi JUDr. K. S. (ďalej len „sudkyňa K. S.“) a je vedená pod sp. zn. 5 T 43/2012.

Základná lehota väzby sťažovateľovi plynula do 17. augusta 2012, pričom bolo potrebné v zmysle § 238 ods. 3 Trestného poriadku právoplatne rozhodnúť o ďalšom trvaní jeho väzby po podaní obžaloby ešte v čase do uplynutia základnej lehoty väzby. Keďže sudkyňa K. S. čerpala dovolenku, vec bola z tohto dôvodu pridelená na rozhodnutie o väzbe zastupujúcemu sudcovi JUDr. M. Ž. (ďalej len „sudca M. Ž.“).

Okresný súd uznesením sp. zn. 5 T 43/2012 z 8. augusta 2012 (okresný súd rozhodoval o väzbe sťažovateľa po podaní obžaloby v zmysle § 238 ods. 3 Trestného poriadku, pozn.) rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku a zároveň zamietol jeho návrh na prepustenie z väzby na

slobodu nahradením väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka; o väzbe rozhodoval zastupujúci sudca M. Ž.

Uznesenie okresného súdu z 8. augusta 2012 napadol sťažovateľ sťažnosťou, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tos 110/2012 z 10. augusta 2012 tak, že ju zamietol. Po rozhodnutí krajského súdu a vrátení spisu okresnému súdu (zákonná) sudkyňa K. S. 20. augusta 2012 oznámila dôvody svojej zaujatosti v trestnej veci sťažovateľa, na základe čoho bola uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Nto 11/2012 z 11. septembra 2012 vylúčená z vykonávania úkonov v tejto trestnej veci. Následne bola trestná vec sťažovateľa pridelená elektronickou podateľňou sudcovi M. Ž.

Žiadosťou z 15. novembra 2012 sa sťažovateľ domáhal prepustenia z väzby na slobodu z dôvodu, že neexistuje zákonné rozhodnutie o jeho väzbe po podaní obžaloby, keďže uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 T 43/2012 z 8. augusta 2012 podľa jeho tvrdenia vydal vylúčený (nezákonný) sudca. Okresný súd uznesením sp. zn. 5 T 43/2012 z 3. decembra 2012 žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

V napadnutom uznesení okresného súdu sa okrem iného uvádza:

«Inštitút zákonného sudcu je jednak výslovne definovaný v ust. § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prvá veta, podľa ktorého je zákonným sudcom ten sudca, ktorý vykonáva funkciu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie o rozhodovanie o prejednávanej veci. Uvedený inštitút je ústavne zakotvený i v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.“ Výklad uvedeného základného práva občianskeho práva podal Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. II. ÚS 15/96, II. ÚS 87/01).

V uznesení zo dňa zo dňa 3. apríla 1996 sp. zn. II. ÚS 15/96 ústavný súd uviedol: „Právo osoby „ne byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi“ nemožno interpretovať natoľko extenzívne, aby sa spájalo s osobou jediného sudcu. Účel práva priznaného podľa čl. 48 ods. 1 sa splní, keď o práve občana rozhodne sudca pridelený na výkon funkcie k súdu toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť. Sudca pridelený na výkon

funkcie na súde s právomocou a príslušnosťou o veci rozhodnúť je zákonným sudcom, dokiaľ sa podľa § 16 Občianskeho súdneho poriadku, alebo podľa § 30 Trestného poriadku nerozhodne o jeho vylúčení, alebo dokiaľ účastník konania pred ústavným súdom podľa § 28 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 293/1995 Z. z. sudcu neodmietne pre zaujatosť. Zákonným sudcom sa v takom prípade stane sudca, určený podľa § 16 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku alebo podľa § 31 Trestného poriadku.“

Obdobne ústavný súd vo svojom uznesení zo dňa 20. januára 2010 sp. zn. III. ÚS 26/2010 uvádza: „Judikatúra ústavného súdu definuje pojem zákonného sudcu tak, že je ním sudca, ktorý spĺňa zákonom stanovené predpoklady na funkciu sudcu, bol pridelený alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, ktorého funkcia nezanikla a ktorý bol určený na prerokovanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce (II. ÚS 15/96).“

Z uvedených citácií je zrejmé, že na základe konštantnej judikatúry ústavného súdu možno vyvodiť iba ten záver, že sudkyňa JUDr. K. S. bola až do vydania uznesenia Krajského súdu v Trnave zo dňa 11. 9. 2012 sp. zn. 2 Nto/11/2011, ktorým ju súd vylúčil z vykonávania úkonov trestného konania, zákonnou sudkyňou (predsedníčkou senátu) obžalovaného L. Č., nakoľko vykonávala svoju funkciu sudcu na miestne, vecne a funkčne príslušnom súde a bola rozvrhom práce tunajšieho súdu na rok 2012 určená na rozhodovanie o obžalobách podaných v trestných veciach vedených v súdnom registri „T“. Rovnako sa tunajší súd nestotožnil s názorom obhajcu obžalovaného, že „súd rozhodol v zložení, kde nebol prítomný náhradný sudca ale zastupujúci sudca, ktorý nesie rovnako ako vylúčená sudkyňa status vylúčeného sudcu z rozhodovania.“ Je pravdou, že konajúci predseda senátu nebol náhradným sudcom v zmysle § 246 Trestného poriadku, avšak týmto tunajší súd v citovanom uznesení o väzbe nikdy neargumentoval. Nemožno však súhlasiť s tým, že zastupujúci sudca nesie rovnako ako zastúpený sudca status vylúčeného sudcu. Zo znenia ust. § 31 ods. 1 Trestného poriadku je nepochybné, že dôvody, ktoré zakladajú vylúčenie sudcu (pomer k prejednávanej veci alebo zjednodušene pomer k osobám) sú viazané práve na konkrétnu osobu sudcu, ktorý v takomto pomere ku konkrétnej veci alebo ku konkrétnym osobám je. Úvahy o „prenesení statusu vylúčeného sudcu“ na zastupujúceho

sudcu nevyplývajú ani z gramatického, ani z logického výkladu tohto ustanovenia Trestného poriadku.

Rovnako teda i JUDr. M. Ž., ktorý bol rozvrhom práce tunajšieho súdu na rok 2012 určený na zastupovanie sudkyne JUDr. K. S. bol zákonným sudcom obžalovaného, keď v čase jej neprítomnosti v práci rozhodol o väzbe obžalovaného ako jej zastupujúci sudca.

Riadiac sa týmto právnym názorom, súd vyhodnotil argumenty podané obhajcom tak, že tieto neodôvodňujú prepustenie obžalovaného z väzby, keď jediným dôvodom na takého rozhodnutie súdu má byť neexistencia zákonného rozhodnutia o väzbe obžalovaného.

Pokiaľ ide o spôsob získania dôkazov v prípravnom konaní súd sa zaoberal i námietkou obhajcu a konštatuje, že v rámci prípravného konania vydal dva príkazy v zmysle § 116 ods. 2 Trestného poriadku i prom. právnik M. K., ktorý neskôr namieta svoju zaujatosť vo vzťahu k stranám konania a pre túto bol vylúčený z prejednávania veci. Dôkazy získané na základe takýchto príkazov však nie sú jedinými, ktoré odôvodňujú podozrenie, že obžalovaný sa dopustil spáchania tej trestnej činnosti, pre ktorú je trestne stíhaný. V terajšom štádiu súdneho konania nemožno prejudikovať rozhodnutie o vine obžalovaného, keď takéto rozhodnutie bude možné uskutočniť až na základe vyhodnotenia celého dokazovania vykonaného v štádiu konania pred súdom. Nateraz vykonané dôkazy na hlavnom pojednávaní odôvodňujú podozrenie zo spáchania trestnej činnosti obžalovaným.

Súd samozrejme, z úradnej povinnosti uloženej mu v § 79 ods. 2 Trestného poriadku, skúma v štádiu súdneho konania, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili. V tomto smere nie sú nové skutočnosti, ktoré by niečo menili na dôvodoch, z ktorých súd vychádzal pri svojom ostatnom rozhodnutí o väzbe obžalovaného.»

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 192/2012 zo 6. decembra 2012 tak, že ju zamietol.

V napadnutom uznesení krajského súdu sa okrem iného uvádza:

„Ako vyplýva z č. l. 1704 spisu, po podaní obžaloby bola vec elektronickou podateľňou pridelená na rozhodnutie sudcovi M. K., ktorý sa tak stal zákonným sudcom. Tento sudca vzniesol námietku zaujatosti a podal žiadosť o vylúčenie z rozhodovania tejto

trestnej veci, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením krajského súdu Trnava zo dňa 23. 07. 2012 sp. zn. 3 Nto/10/2012, v zmysle ktorého, predseda senátu prom. práv. M. K. je vylúčený z vykonávania úkonov a rozhodovania v tejto veci.

Po vylúčení predsedu senátu prom. práv. M. K. bola vec opäť elektronickou podateľňou pridelená na prejednanie a rozhodnutie predsedníčke senátu JUDr. K. S. Vzhľadom na čerpanie dovolenky bola predmetná vec postupne, v zmysle rozvrhu práce Okresného súdu Trnava na rok 2012, prekladaná zastupujúcim sudcom v druhom až štvrtom rade (JUDr. B., JUDr. P., JUDr. G.). Vzhľadom k tomu, že aj títo čerpali v rozhodujúcom čase dovolenku, bola vec predložená zastupujúcemu sudcovi v piatom rade JUDr. M. Ž.. Tento sudca, ako predseda senátu rozhodol o ponechaní obžalovaného vo väzbe uznesením zo dňa 08. 08. 2012 v spojitosti s uznesením Krajského súdu Trnava sp. zn. 5 Tos/110/2012 zo dňa 10. 08. 2012.

Až po rozhodnutí odvolacieho súdu o sťažnosti obžalovaného proti rozhodnutiu Okresného súdu Trnava zo dňa 08. 08. 2012 a vrátení spisu na Okresný súd Trnava dňa 16. 08. 2012, vzniesla predsedníčka senátu JUDr. K. S. dňa 20. 08. 2012 námietku zaujatosti, na základe ktorej bola uznesením Krajského súdu Trnava sp. zn. 5 Nto/11/2012 zo dňa 11. 09. 2012 vylúčená z vykonávania úkonov v tejto trestnej veci.

Následne bola vec elektronickou podateľňou pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi JUDr. M. Ž.

Krajský súd v prejednávanej veci zastáva názor, že námietka obžalovaného, na ktorej založil tak žiadosť o prepustenie z väzby ako aj sťažnosť proti napadnutému uzneseniu nie je dôvodná. Je pravdou, že v čase rozhodovania o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby v zmysle § 238 ods. 3 Trestného poriadku bola zákonnou sudkyňou v tejto veci JUDr. K. S., ktorá však čerpala dovolenku. O ďalšom trvaní väzby bolo potrebné neodkladne rozhodnúť v zmysle § 238 odsek 3 Trestného poriadku tak, aby došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

V zmysle platného rozvrhu práce Okresného súdu v Trnave na rok 2012 vyplývala povinnosť predložiť spis zastupujúcemu sudcovi podľa príslušného poradia tak, aby bolo rozhodnuté v zákonnej lehote a nedošlo k jej márnemu uplynutiu.

Tento postup bol v prejednávanej veci dodržaný. V čase rozhodovania bol zo zastupujúcich sudcov prítomný na pracovisku jedine zastupujúci sudca v tzv. v piatom rade JUDr. M. Ž., ktorý, v súlade s rozvrhom práce aj so zákonom, o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby rozhodol uznesením zo dňa 08. 08. 2012, ktorého zákonnosť v súčasnej dobe obžalovaný spochybňuje.

Krajský súd má za to, že sudca zastupujúci zákonného sudcu je sudcom zákonným a to aj v prípade, že zákonný sudca, ktorému pripadla vec na vybavenie, bol neskôr z vykonávania úkonov v tejto veci vylúčený.

Krajský súd v tomto smere poukazuje na vyčerpávajúce a správne odôvodnenie napadnutého uznesenia s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach naň poukazuje. Má za to, že obžalovaným podsúvaný jazykový výklad uznesenia Ústavného súdu SR z 03. 04. 2006 a sp. zn. II. ÚS 15/96 nie je správny. Takýmto výkladom by bola v danej veci zmarená aplikácia ustanovenia § 238 odsek 3 Trestného poriadku. V prejednávanej veci niet žiadnej pochybnosti o tom, že tak zákonný sudca ako aj jednotliví zastupujúci sudcovia boli pre danú vec určení v súlade s rozvrhom práce Okresného súdu Trnava na rok 2012, ktorý upravuje spôsob zastupovania senátov, sudcov a predsedov senátu v súlade s ustanovením § 50 ods. 2 písm. c/ zák. č. 757/2004 Z. z.

Nad rámec podanej žiadosti ako aj sťažnosti obžalovaného krajský súd v súlade s ustanovením § 79 odsek 2 Trestného poriadku skúmal existenciu dôvodov väzby v zmysle § 71 odsek 1 písm. a/, písm. c/ Trestného poriadku trvajú u obžalovaného aj v súčasnej dobe. V tomto smere poukazuje na dôvody predchádzajúcich rozhodnutí o väzbe obžalovaného, ktorými sa naďalej stotožňuje. “

Sťažovateľ argumentuje, že ak bola (zákonná) sudkyňa K. S. v predmetnej trestnej veci vylúčená, nebolo ju možné považovať za zákonnú sudkyňu ani v čase rozhodovania o väzbe sťažovateľa po podaní obžaloby, pričom rovnakým nedostatkom trpí aj rozhodovanie zastupujúceho sudcu M. Ž., keďže konal ako zastupujúci sudca vylúčenej zákonnej sudkyne. Z uvedených dôvodov mal byť na základe svojej žiadosti z 15. novembra 2012 prepustený z väzby na slobodu, pričom tvrdí, že ak okresný súd a krajský súd rozhodli napadnutými uzneseniami inak, porušili jeho práva označené v sťažnosti.

Sťažovateľ tiež poukazuje na rozvrh práce Okresného súdu Trnava na rok 2012, v ktorého časti „Pravidlá určenia zákonného sudcu“ sa v bode 5 uvádza: „*Náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade:*

a/ dlhodobej šesť týždňov presahujúcej neprítomnosti zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená,

b/ zmeny v obsadení súdu sudcami,

c/ výraznej nerovnomernosti zaťaženia sudcov,

d/ ak bol zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, z konania a rozhodovania vo veci vylúčený.“

Na základe uvedeného sťažovateľ dôvodí, že „*v prípade vylúčenia zákonného sudcu má byť vec pridelená náhodným výberom určenému sudcovi, ktorý jediný môže byť považovaný za zákonného sudcu a teda zastupujúci sudca určený rozvrhom práce nie je automaticky oprávnený konať a rozhodovať vo veci, v ktorej bol pôvodne pridelený sudca vylúčený a nemožno ho považovať za zákonného sudcu. Na základe uvedeného nemožno JUDr. Ž. považovať ani v súčasnosti za zákonného sudcu v trestnej veci L. Č., a preto ho jednoznačne nebolo možné považovať za zákonného sudcu ani v čase rozhodovania o ponechaní sťažovateľa vo väzbe.“*

Sťažovateľ v sťažnosti označuje sudcu M. Ž. ako „*nezákonný sudca (neurčený náhodným výberom)“*.

Sťažovateľ zastáva názor, že všeobecné sudy v jeho veci nesprávne interpretovali obsah uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 15/96, keď vetu „*sudca pridelený na výkon funkcie na súde s právomocou a príslušnosťou o veci rozhodnúť, je zákonným sudcom, dokiaľ sa podľa § 16 Občianskeho súdneho poriadku, alebo podľa § 30 Trestného poriadku nerozhodne o jeho vylúčení...“* vykladali tak, že sudkyňu K. S. (a teda aj jej zastupujúceho sudcu M. Ž.) bolo potrebné považovať za zákonnú sudkyňu až do rozhodnutia krajského súdu o jej vylúčení, a preto aj rozhodnutie o väzbe po podaní obžaloby vydané zastupujúcim

sudcom M. Ž. ešte pred rozhodnutím krajského súdu o vylúčení sudkyne K. S. treba považovať za rozhodnutie vydané zákonným sudcom.

Sťažovateľ tvrdí, že všeobecné súdy mali interpretovať slovné spojenie „*dokiaľ sa... nerozhodne o jeho vylúčení*“ nie ako časový úsek, ale ako „*ak sa... nerozhodne o jeho vylúčení*“, resp. „*pokiaľ sa... nerozhodne o jeho vylúčení*“.

V ďalšej časti svojej argumentácie sťažovateľ tvrdí, že v jeho veci neexistujú materiálne dôvody väzby, s poukazom na to, že neexistujú dostatočné dôkazy nasvedčujúce podozreniu, že sa dopustil konania kladeného mu za vinu, keďže hlavný dôkaz – záznamy telekomunikačnej prevádzky, je potrebné považovať za nezákonný dôkaz, pretože bol vyhotovený na základe príkazu vydaného sudcom M. K., ktorý bol neskôr vylúčený z rozhodovania tejto trestnej veci.

Pokiaľ ide o dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, sťažovateľ zastáva názor, že zo skutočnosti, že sa dlhodobo nezdržiaval v mieste svojho bydliska a zdržiaval sa v Thajsku, nemožno vyvodiť, že by sa pokúšal o útek alebo skrývanie sa v dôsledku obavy z trestného stíhania. Podľa jeho názoru tento záver nemožno vyvodiť ani z hrozby vysokého trestu, ktorý sťažovateľovi v prípade uznania viny hrozí.

V súvislosti s väzobnými dôvodmi podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľ uvádza, že nebol nikdy v minulosti trestaný a že súdy nijakým relevantným spôsobom neodôvodnili obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti.

Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Postupom a uznesením Okresného súdu v Trnave zo dňa 03. 12. 2012, sp. zn. 5 T 43/2012 v spojení s postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 06. 12. 2012, sp. zn. 3 Tos/192/2012 boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudské práva a základné slobody a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. *Uznesenie Okresného súdu v Trnave zo dňa 03. 12. 2012, sp. zn. 5 T 43/2012, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 06. 12. 2012, sp. zn. 3 Tos/192/2012 sa zrušujú.*

3. *Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu Trnava, aby sťažovateľa prepustil neodkladne z väzby na slobodu.*

4. *Ústavný súd priznáva sťažovateľovi L. Č..., primerané finančné zadostučinenie v sume 6 000,00 € (slovom šesťtisíc eur).*

5. *Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 320,80 €, ktoré sú povinní zaplatiť porušovatelia spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v petite namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného

súdu a napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ mal právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť (čo aj urobil), o ktorej bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Podstata kľúčovej námietky sťažovateľa je založená na tvrdení, že predseda senátu okresného súdu sudca M. Ž., ktorý rozhodoval o jeho väzbe, nebol zákonným sudcom, keďže rozhodoval ako zastupujúci sudca vylúčenej (zákonnej) sudkyne K. S., čím malo

dôjsť k porušeniu jeho základného práva na zákonného sudcu. Navyše sťažovateľ argumentuje tým, že sudca M. Ž. rozhodoval o jeho väzbe ako zastupujúci sudca, a nie ako sudca určený náhodným výberom elektronickou podateľňou tak, ako to predpokladá rozvrh práce Okresného súdu Trnava na rok 2012, v časti „Pravidlá určenia zákonného sudcu“ v bode 5 písm. d).

V súvislosti s uvedenou námietkou sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade poukázať na skutočnosť, že sťažnosťou sú napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu vydané v spojitosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 15. novembra 2012. Okresný súd o nej rozhodol uznesením sp. zn. 5 T 43/2012 z 3. decembra 2012 a krajský súd po podaní sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa uznesením sp. zn. 3 Tos 192/2012 zo 6. decembra 2012.

Rozhodovanie o väzbe (resp. jej ďalšom trvaní) sťažovateľa po podaní obžaloby, o ktorom okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 5 T 43/2012 z 8. augusta 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 110/2012 z 10. augusta 2012, nemôže byť vzhľadom na § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde predmetom ústavného prieskumu v tomto konaní, keďže sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, označené uznesenia touto sťažnosťou nenapadol (a ani žiadnou inou sťažnosťou sťažovateľa doručenou ústavnému súdu v ostatnom období, pozn.). Z uvedeného dôvodu sú námietky sťažovateľa smerujúce proti rozhodovaniu o jeho väzbe po podaní obžaloby celkom irelevantné.

Napriek uvedenému ústavný súd poukazuje na to, že v čase rozhodovania okresného súdu o väzbe sťažovateľa nebola vznesená námietka zaujatosti proti sudkyňi K. S. (a teda ani nebolo o nej rozhodnuté), a preto nebol dôvod na pridelenie veci elektronickou podateľňou inému sudcovi. Keďže sudkyňa K. S. čerpala v čase rozhodovania okresného súdu o väzbe sťažovateľa po podaní obžaloby dovolenku, bol určený v zmysle rozvrhu práce zastupujúci sudca M. Ž., ktorého bolo potrebné v tomto čase považovať za zákonného sudcu. Tento postup vyplýva z bodu 6 rozvrhu práce Okresného súdu Trnava na rok 2012, konkrétne z jeho časti označenej nadpisom „Pravidlá určenia zákonného sudcu“, kde je

uvedené: „*Ak vznikne náhla prekážka, ktorá bráni zákonnému sudcovi, ktorému bola vec pridelená, vykonávať úkony a rozhodovať vo veci po kratší čas ako šesť týždňov, koná a rozhoduje vo veci sudca určený rozvrhom práce na zastupovanie zákonného sudcu. Za náhlu prekážku v práci sa považuje aj čerpanie dovolenky.*“

Za daných okolností bola podľa názoru ústavného súdu príslušná časť rozvrhu práce Okresného súdu Trnava na rok 2012 interpretovaná správne, keď o väzbe sťažovateľa rozhodol sudca M. Ž. ako sudca zastupujúci v prípade náhlej prekážky (a teda aj dovolenky) sudkyňu K. S., vo vzťahu ku ktorej v tom čase ešte nebola vznesená námietka zaujatosti a ani ona sama svojou zaujatosťou nenamietala.

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemá žiadnu (logickú) oporu názor sťažovateľa, podľa ktorého pre rozhodovanie o jeho väzbe po podaní obžaloby mal byť určený sudca náhodným výberom elektronickou podateľňou, keďže v tom čase zaujatosť (zákonnej) sudkyne K. S. nikto nenamietal a ani ona sama sa v tom čase nedomáhala vylúčenia z rozhodovania o väzbe sťažovateľa. Sudkyňa K. S. sa domáhala svojho vylúčenia z rozhodovania sťažovateľovej veci až 20. augusta 2012 (dá sa dôvodne predpokladať, že po návrate z dovolenky a zistenia, že trestná vec sťažovateľa jej bola pridelená, pozn.), pričom krajský súd rozhodol o jej vylúčení až uznesením sp. zn. 5 Nto 11/2012 z 11. septembra 2012.

Ústavný súd nemá žiadny dôvod spochybňovať právny názor vyslovený v napadnutom uznesení okresného súdu, podľa ktorého dôvody vylúčenia sudcu sú viazané na osobu konkrétneho sudcu a nemôžu byť prenášané na sudcu iného.

V záujme objektívneho posúdenia všetkých okolností uvádzaných sťažovateľom si ústavný súd vyžiadal potvrdenie z elektronickej podateľne okresného súdu, z ktorého vyplýva, že trestná vec sťažovateľa vedená okresným súdom pod sp. zn. 5 T 43/2012 bola 25. septembra 2012 v čase o 14.04.14 h pridelená do oddelenia Trestné veci – obžaloby sudcovi M. Ž. Z tohto potvrdenia celkom zjavne vyplýva, že v čase rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 15. novembra 2012, o ktorej rozhodol

okresný súd uznesením sp. zn. 5 T 43/2012 z 3. decembra 2012, bol sudca M. Ž. zákonným sudcom v trestnej veci sťažovateľa a rozhodoval nie ako zastupujúci sudca, ale ako zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená náhodným výberom prostredníctvom elektronickej podateľne tak, ako to vyplýva z bodu 5 písm. d) rozvrhu práce Okresného súdu Trnava na rok 2012.

Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, na základe ktorej sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na zákonného sudcu, za nedôvodnú, čo zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa väzobných dôvodov, ako aj materiálnych dôvodov väzby ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré v tejto časti odkazuje na dôvody väzby uvedené v ostatnom rozhodnutí o jeho väzbe, a osobitne zdôrazňuje, že bez ohľadu na zákonnosť či nezákonnosť záznamov telekomunikačnej prevádzky sa v uznesení okresného súdu poukazuje aj na skutočnosť, že podozrenie zo spáchania žalovaného skutku vyplýva aj z iných dôkazov, a to z výpovede poškodeného B., svedkov J. M., M. H., V. Z. a Ing. J. B.

Odôvodnenie dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku tým, že sťažovateľ sa dlhodobo nezdržiaval v mieste svojho bydliska a zdržiaval sa dlhšie obdobie v Thajsku, v spojitosti s hrozbou vysokého trestu, ktorý sťažovateľovi v prípade uznania viny hrozí, považuje ústavný súd za dostatočné a z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Rovnako za ústavne akceptovateľné ústavný súd považuje aj odôvodnenie napadnutých uznesení okresného súdu a krajského súdu v častiach týkajúcich sa existencie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Aj podľa názoru ústavného súdu totiž spôsob páchania trestnej činnosti po dlhší čas, ktorý sa sťažovateľovi kladie za vinu, stupňujúca sa intenzita nátlaku v spojení s absenciou legálneho zdroju príjmov relevantným spôsobom odôvodňujú obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013